

«Бекітемін»
ШЖҚ «Облыстық жедел және
шұғыл медициналық
көмек бекеті» МКК
бас дәрігері
Т. Медеубаев
Қызылорда, 2025 жыл

ШЖҚ "Облыстық жедел және шұғыл
медициналық көмек бекеті" МКК-нің
Этика Кодексі

1. ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕЛЕР

1. Этика кодексі – мамандардың шешімдері мен әрекеттерін бақылауға арналған этикалық мінез-құлық қағидалары мен ережелерінің жиынтығы.

2. Кодекс Қазақстан Республикасы Конституциясының, Қазақстан Республикасы Еңбек кодексінің, Қазақстан Республикасының «Халық денсаулығы және денсаулық сақтау жүйесі туралы» Кодексінің, Қазақстан Республикасының «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» Заңына, Қазақстан Республикасының өзге де нормативтік құқықтық актілеріне сәйкес әзірленді, сондай-ақ жалпыға бірдей танылған моральдық нормалар мен принциптерге негізделеді.

3. Осы Кодексте қызметтік мінез-құлық деп қызметкердің өзінің қызметтік міндеттерін орындау барысында жүзеге асыратын іс-әрекеттері мен қылықтарының саналы түрде реттелген жиынтығы түсініледі.

4. Әрбір жұмысшы Кодекстің ережелерін сақтау үшін барлық қажетті шараларды қабылдауы керек және әрбір емделуші өзіне қатысты қызметкерден Кодекстің ережелеріне сәйкес мінез-құлықты күтуге құқылы.

5. Қызметкерлердің Кодекс ережелерін сақтауы олардың кәсіби қызметінің сапасын және еңбек тәртібін бағалау критерийлерінің бірі болып табылады. Медициналық ұйымдарда этика жөніндегі комиссиялар құрылады, олардың функцияларына қызметкерлердің осы Кодекстің ережелерін сақтауын бағалау және олардың бұзушылықтарының алдын алу кіреді.

Кодекс ережелері Облыстық психикалық денсаулық орталығының барлық қызметкерлеріне қолданылады.

Юрист

2. ШЖҚ "Облыстық жедел және шұғыл медициналық көмек бекеті" МКК-нің қызметкерлерінің қызметкерлік мінез-құлығының қағидаттары

6. Қызметкерлердің қызметтік мінез-құлқының негізгі принциптері медициналық ұйымдағы қызметті жүзеге асыру кезінде олардың мінез-құлқының негізі болып табылады.

7. Медициналық ұйымдардың қызметкерлері азаматтардың, қоғам мен мемлекет алдындағы жауапкершілігін түсіне отырып, міндетті:

- 1) Қазақстан Республикасының Конституциясын, Қазақстан Республикасының заңнамасын міндетті түрде сақтауға, саяси, экономикалық мақсатқа негізделген немесе өзге де себептер бойынша заңдар мен өзге де нормативтік құқықтық актілердің бұзылуына жол бермеуге;
- 2) адам мен азаматтың құқықтары мен бостандықтарын тану, сақтау және қорғау медициналық ұйымдағы қызметтің негізгі мәні мен мазмұнын айқындайтығына сүйенуге;
- 3) медициналық ұйым қызметінің көлемі мен мақсаттары шегінде өз қызметін жүзеге асыруға;
- 4) қызметтік міндеттерін атқару кезінде қандай да бір кәсіптік немесе әлеуметтік топтар мен ұйымдарға артықшылық бермеуге, жекелеген азаматтардың, кәсіби немесе әлеуметтік топтар мен ұйымдардың ықпалынан тәуелсіз болуға;
- 5) өзінің қызметтік міндеттерін адал атқаруға кедергі келтіретін кез келген жеке, мүліктік (қаржылық) және өзге де мүдделердің ықпалына байланысты әрекеттерді болдырмауға;
- 6) саяси партиялар мен қоғамдық бірлестіктердің шешімдерімен олардың қызметіне әсер ету мүмкіндігін болдырмай, бейтараптылықты сақтауға;
- 7) қызметтік этика нормаларын және қызметтік мінез-құлық ережелерін сақтауға;
- 8) азаматтармен және лауазымды адамдармен қарым-қатынаста дұрыстық пен ұқыптылық көрсетуге;
- 9) Қазақстан және басқа мемлекеттер халықтарының әдет-ғұрыптары мен дәстүрлеріне төзімділік пен құрмет көрсетуге, әртүрлі этникалық, әлеуметтік топтар мен концессиялардың мәдени және өзге де ерекшеліктерін ескеруге, ұлтаралық және конфессияаралық келісімді нығайтуға жәрдемдесуге;
- 10) қызметкердің қызметтік міндеттерін адал атқаруына күмән тудыратын мінез-құлықтан аулақ болуға, сондай-ақ оның беделіне немесе медициналық ұйымның беделіне нұқсан келтіруі мүмкін даулы жағдайлардан алшақ жүруге;
- 11) жеке сипаттағы мәселелерді шешу кезінде мемлекеттік органдардың, ұйымдардың, лауазымды адамдар мен азаматтардың қызметіне ықпал ету үшін өзінің қызметтік жағдайын пайдаланбауға;
- 12) медициналық ұйымда белгіленген қызметтік ақпарат беру және көпшілік алдында сөз сөйлеу тәртібін сақтауға;
- 13) бұқаралық ақпарат құралдары өкілдерінің халықты медициналық ұйымның жұмысы туралы хабардар ету жөніндегі қызметіне құрметпен қарауға, сондай-ақ белгіленген тәртіппен шынайы ақпарат алуға жәрдемдесуге;
- 14) өз жауапкершілігіндегі ресурстарды барынша тиімді және ұтымды

пайдалануды қамтамасыз етуге ұдайы ұмтылуға;

15) сыбайлас жемқорлық көріністеріне қарсы іс-қимыл жасауға және қолданыстағы заңнамада белгіленген тәртіппен оның алдын алу шараларын қабылдауға;

16) қызметтік міндеттерін атқару кезінде адалдық, бейтараптық және әділдік танытуға, сыбайлас жемқорлыққа қауіпті іс-әрекетке жол бермеуге; (басқа адамдар пара беруге уәде немесе ұсыныс ретінде, пара алу туралы келісім немесе пара талап ету ретінде немесе басқа сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық жасау мүмкіндігі ретінде қабылдануы мүмкін мінез-құлық);

17) тұрақты үздіксіз кәсіптік білім алуға ұмтылу, коммуникативті құзыреттілігін дамыту және жетілдіру.

3. ЖҰМЫСЫШЫНЫҢ ҚЫЗМЕТТІК МІНЕЗ-ҚҰЛҚЫ

1. Медициналық ұйымның қызметкері адам, оның құқықтары мен бостандықтары ең жоғары құндылық, ал әрбір азаматтың жеке өміріне қол сұғылмаушылыққа, жеке және отбасы құпиясына, өзінің ар-намысы мен жақсы атын қорғауға құқығы бар екендігі туралы конституциялық ережелерге сүйену керек.

2. Жұмысшы қызметтік мінез-құлық шеңберінде төмендегі қылықтардан бойын алшақ ұстауға ұсынылады:

1) Жынысына, жасына, нәсіліне, ұлтына, тіліне, азаматтығына, әлеуметтік, мүліктік немесе отбасылық жағдайына, саяси немесе діни басымдылығына байланысты кемсітушілік сипаттағы пікірлер мен әрекеттердің кез келген түрі;

2) Дөрекілік, немқұрайлылық, өркөкіректік және біржақты пікірлердің көріністері;

3) Медициналық ұйымның, оның лауазымды адамдарының, денсаулық сақтау саласындағы атқарушы органдардың, олардың лауазымды адамдарының қызметіне қатысты жария мәлімдемелер, пайымдаулар мен бағалаулар;

4) Егер бұл қызметкердің қызметтік міндеттеріне кірмейтін болса, медициналық ұйым жүзеге асыратын мемлекеттік сатып алуды жоспарлау және өткізу мәселелері бойынша үшінші тұлғалармен талқылау;

5) қалыпты қарым-қатынасқа кедергі келтіретін немесе құқыққа қайшы мінез-құлықты тудыратын қорқытулар, қорлайтын сөздер немесе ескертулер, әрекеттер.

6. Қызметкерлер өздерінің қызметтік мінез-құлқы арқылы ұжымда іскерлік қарым-қатынастар орнатуға және бір-бірімен де, мердігерлермен де сындарлы ынтымақтастыққа ықпал етуге шақырылады.

7. Қызметкерлер азаматтармен және әріптестермен қарым-қатынаста сыпайы, мейірімді, дұрыс, зейінді және толерантты болуы керек.

8. Қызметкердің өзінің қызметтік міндеттерін орындау кезіндегі сыртқы келбеті мен мінез-құлқы еңбек жағдайына байланысты азаматтардың медициналық ұйымға деген құрметпен қарауына ықпал етуге, сондай-ақ, қажет болған жағдайда, ұстамдылық, дәстүрлілік, дәлдікпен ерекшеленетін жалпы қабылданған іскерлік стильге сәйкес келу

9. Медициналық ұйымда пациенттің құқықтары мен мүдделерін сақтау мақсатында

медициналық ұйым қызметкерлеріне әртүрлі техникалық құралдарға, оның ішінде фото, бейне және аудио жазбаларды жазуға және (немесе) заңнамада және ұйымның жергілікті нормативтік құқықтық актілерінде көзделген жағдайларды қоспағанда, «Интернет» ақпараттық-телекоммуникациялық желісінде мұндай ақпаратты жариялауға жол берілмейді.

4. МЕДИЦИНА ҚЫЗМЕТКЕРІ

«Медицина қызметкері» ұғымы

1. Осы Кодексте медицина қызметкерлері деп медициналық көмек көрсетумен айналысатын жоғары және (немесе) орта арнаулы медициналық білімі бар мамандар, сондай-ақ пациенттерге күтім жасайтын кіші медициналық персонал түсініледі.

2. Медицина қызметкерінің кәсіптік қызметінің мақсаты адамның өмірін сақтап қалу, оның денсаулығын қорғау жөніндегі шараларды жүзеге асыру, халықты медициналық көмектің сапасымен қанағаттандыруға бағытталған пациентке бағдарланушылық жөніндегі іс-шаралар кешенімен медициналық көмектің барлық түрлерін сапалы түрде көрсету.

5. Медицина қызметкерінің қызмет ету қағидалары

1. Медициналық қызметкер өз қызметінде азаматтардың денсаулығын сақтау және медициналық көмек алу құқығын, дәрігер антын, гуманизм мен мейірімділік қағидаттарын бекітетін Қазақстан Республикасының заңнамасын, осы Кодексті басшылыққа алады.

2. Медицина қызметкері өзінің біліктілігі мен құзыретіне сәйкес азаматтардың денсаулығын қорғауға, оларға көрсетілетін медициналық көмектің сапасын жоғары деңгейде қамтамасыз етуге үлес қосуға борышты.

3. Медицина қызметкері жасына, жынысына, ұлтына, діни сеніміне, азаматтығына, әлеуметтік жағдайына, саяси көзқарасына және басқа да медициналық емес факторларға сонымен қоса материалдық жағдайына қарамастан медициналық көмекті қажет еткен кез келген адамға көмектесуге міндетті.

4. Медицина қызметкері өзінің кәсіби білімі мен қабілетін, дағдысы мен ой-өрісін үнемі жетілдіріп отыруы тиіс.

5. Медицина қызметкері қолда бар ресурстар шегінде біліктілігіне, лауазымдық нұсқаулықтарына және лауазымдық міндеттеріне сәйкес сапалы және қауіпсіз медициналық көмек көрсетуге, оның ішінде моральдық жауапкершілікте болады..

6. Медицина қызметкері медициналық ұйымның қызметін жүзеге асыру кезінде пациентке бағдарланушылық қағидатын қалыптастыруға қатысуы керек..

7. Медицина қызметкері қоғамдағы өзінің рөлін ескере отырып, жеке үлгісі бойынша салауатты өмір салтын көрсетуге, зиянды әдеттерден, оның ішінде медициналық ұйымның аумағында темекі шегуден бас тартуға және әріптестері мен пациенттерін одан үлгі алуға, қолдауға және мүмкіндігінше әлеуметтік шараларда қатысуға, әсіресе салауатты өмір салтын насихаттайтын іс-шараларда шақыруға міндетті.

8. Медицина қызметкерінің мінез-құлқы денсаулыққа теріс қатынастың үлгісі болмауы керек.

9. Медицина қызметкері медициналық көмек көрсету кезінде пациенттермен мейірімділік, құрмет пен сыпайылық, мейірімділік, науқастың жағдайына жанашырлық сезімі қағидаттары негізінде қарым-қатынас жасау алгоритмін ұстануға тиіс.

10. Медицина қызметкері өзінің сыртқы түрімен медициналық ұйымда қабылданған «медициналық киім үлгісі» қағидатын, оның ішінде пішінін, түсін сақтай отырып, киімнің ұзындығы, шаш үлгісіне қойылатын талаптар (медициналық қалпақ кию қажеттілігі болмаған жағдайда), төмен өкшелі аяқ киім кию (кәсіби қызмет барысында пациенттерді тітіркендіретін шудың алдын алу мақсатында), медициналық қызметкердің тегін, атын, әкесінің атын және медициналық ұйымда атқаратын лауазымын көрсететін белгі (бейдж) тағу сынды медициналық ұйымдағы қолданыстағы санитарлық-эпидемиологиялық режимнің талаптарын сақтауға міндетті.

11. Медицина қызметкері медициналық құжаттарға ұқыпты қарауы, іздестіру жеңілдігі және науқастың күту уақытын қысқарту үшін белгілерді қолдана отырып, белгіленген талаптарға сәйкес құжаттарды дер кезінде ресімдеуі керек.

12. Медицина қызметкері медициналық ұйымдағы ішкі еңбек тәртібі қағидаларында белгіленген жұмыс тәртібін сақтауға міндетті.

6. Медицина қызметкерінің жол берілмейтін әрекеттері

Медицина қызметкерінің құқығы жоқ:

- 1) өз білімі мен мүмкіндіктерін адамгершілікке жатпайтын мақсаттарда пайдалануға;
- 2) медициналық шараларды жеткілікті негіздерсіз қолдануға немесе бас тартуға;
- 3) пациентке өзінің философиялық, діни және саяси көзқарастарын таңуға;
- 4) науқасқа қасақана немесе абайсызда физикалық, моральдық немесе материалдық залал келтіруге және үшінші тұлғалардың мұндай зиян келтіретін әрекеттеріне немқұрайлы қарауға;
- 5) емделушіні қабылдау кезінде медициналық көмек көрсету процесінде бөгде әңгімелесуге, оның ішінде пациентке медициналық көмек көрсетуге байланысты емес телефон арқылы сөйлесуге, бөгде әрекеттерге (және әріптестері медицина қызметкерін алаңдатпауы керек) алаңдатуға жол беруге, емделушіні қабылдау кезінде қажеттіліксіз бөлмеден шығуға;
- 6) кәсіби міндеттерін орындау кезінде әріптестерімен және емделушілерімен қарым-қатынастың қызметтік емес сипатына жол беру;
- 7) Пациенттің ұсынылатын ақылы медициналық қызметтерден бас тартуы тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемі шеңберінде оған тегін көрсетілетін медициналық көмектің сапасы мен қолжетімділігінің нашарлауына, түрлері мен көлемінің қысқаруына негіз бола алмайды.
- 8) Науқасқа емдеу курсына тағайындаған кезде медицина қызметкері қолданылатын дәрілік заттар, медициналық мақсаттағы бұйымдар туралы күмәнді, толық емес немесе бұрмаланған ақпарат беруге құқығы жоқ.

9) Медицина қызметкері даярлаушы-фирмалар мен дәрі-дәрмек таратушылар ұсынған дәрілерді тағайындағаны үшін олардан сыйлық алуына болмайды.

7. Кәсіби тәуелсіздік

1. Медицина қызметкерінің құқығы мен міндеті оның кәсіби дербестігін сақтау болып табылады. Медициналық көмек көрсету кезінде медицина қызметкері кәсіби шешім үшін толық жауапкершілікті өз мойнына алады, сондықтан әкімшіліктің, пациенттердің немесе басқа адамдардың қысым көрсету әрекеттерінен бас тартуға міндетті. Медицина қызметкері кез келген жеке немесе заңды тұлғадан Қазақстан Республикасының заңнамасына, этикалық қағидаларға, кәсіби борышына қайшы келетін әрекеттерді жасауды талап етсе, олармен ынтымақтастықтан бас тартуға міндетті.

2. Консилиумдарға, комиссияларға, консультацияларға, сараптамаларға, куәландыруларға қатыса отырып, медициналық қызметкер өз ұстанымын анық және ашық айтуға, өз көзқарасын қорғауға, ал оған қысым жасалған жағдайда қоғамдық және құқықтық қорғау қызметіне жүгіне алады.

8. Медицина қызметкері мен пациент арасындағы қарым-қатынас

1. Науқастың ар-намысы мен қадір-қасиетін құрметтеу Медицина қызметкері науқастың ар-намысы мен қадір-қасиетін құрметтеуге міндетті, оған және оның туыстарына ілтипат пен шыдамдылық танытуы керек. Медицина қызметкерінің пациентке дөрекі және адамгершілікке жатпайтын қарым-қатынасы, оның адамдық қадір-қасиетін қорлау, сондай-ақ кез келген артықшылықтың көрінісі немесе пациенттердің кез келгеніне артықшылық беру немесе ұнатпауға жол берілмейді.

2. Медициналық көмек көрсетудің шарттары

1. Медицина қызметкері емделушінің бостандығы мен қадір-қасиетін барынша аз шектеу жағдайында, гигиена ережелерін және санитарлық-эпидемиологиялық режимді қатаң сақтай отырып, қажет болған жағдайда заманауи гигиеналық құралдарды (бір рет қолданылатын майлықтар, сүлгілер, диспенсердегі сұйық сабын) пайдалана отырып, медициналық көмек көрсетуге міндетті.

2. Медицина қызметкері оның қызметіне кедергілер туралы, күтпеген төтенше жағдайларға, науқастың тұрмыстық мәселелеріне және басқа да әлеуметтік сипаттағы туындайтын проблемаларға байланысты белгілі бір жағдайларда пациентке қызмет көрсетудің мүмкін еместігі туралы медициналық ұйымның басшылығын міндетті түрде хабардар ете отырып, төтенше жағдайларда медициналық көмек көрсету бойынша іс-қимыл алгоритмін пайдалануға міндетті.

3. Медицина қызметкері пациентті емдеудің түрлері мен әдістері туралы, оларды қолданудың салдары, онымен байланысты тәуекелдер туралы қолданыстағы заңнамаға сәйкес хабардар етуге міндетті.

9. Дәрігерлік құпия

Науқас медициналық қызметкер өзіне сеніп тапсырылған барлық медициналық және жеке ақпаратты құпия сақтайды деп сенуге құқылы. Медицина қызметкері

емделушінің немесе оның заңды өкілінің рұқсатынсыз тексеру және емдеу кезінде алынған ақпаратты, оның ішінде медициналық көмекке жүгіну фактісін жария етуге құқығы жоқ. Медицина қызметкері дәрігерлік құпияның жариялануына жол бермеу шараларын қабылдауға міндетті. Науқастың қайтыс болуы медициналық құпияны сақтау міндетінен босатпайды. Медициналық құпияны жария етуге Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген жағдайларда жол беріледі.

10. Науқасқа моральдық қолдау көрсету

Медицина қызметкері науқастың қасіретін барлық қолжетімді және заңды тәсілдермен жеңілдетуге міндетті. Медицина қызметкері науқасқа оның өтініші бойынша кез келген діни конфессияның қызметшісінің рухани қолдауын пайдалану құқығына кепілдік беруге міндетті.

11. ШЖҚ "Облыстық жедел және шұғыл медициналық көмек бекеті" МКК-нің қызметкерлерінің қарым-қатынасы.

1. Медициналық ұйым қызметкерлері арасындағы қарым-қатынастар өзара құрметке, сенімге негізделуі және мінсіздігімен және емделушінің мүдделерін құрметтеуімен ерекшеленуі керек.
2. Әріптестерімен қарым-қатынаста қызметкер адал, әділ, мейірімді, әдепті болуы керек, олардың білімі мен тәжірибесін құрметтеуге, сондай-ақ оларға өз тәжірибесі мен білімін риясыз беруге дайын болуы керек.
3. Басқа қызметкерлерді басқарудың моральдық құқығы кәсіби біліктіліктің жоғары деңгейін және жоғары адамгершілікті талап етеді.
4. Әріптеске бағытталған сын дәлелді, намысқа тимейтіндей болуы керек. Сынауға кәсіби әрекеттер жатады, бірақ әріптестердің жеке басы емес. Әріптестердің беделін түсіру арқылы өз беделін нығайту әрекеттеріне жол берілмейді. Медициналық ұйым қызметкерінің өз әріптестері мен олардың жұмысы туралы, оның ішінде басқа медициналық ұйымдардағы әріптестеріне қатысты пациенттердің және олардың туыстарының көзінше теріс мәлімдеме жасауға құқығы жоқ.

12. Этикалық кодекс күшінің шегі, және оны бұзу жағдайындағы жауапкершілік.

1. Кодекстің қолданысы

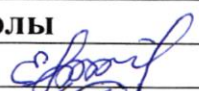
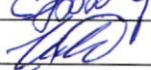

Осы Кодекс ОПДО-ның бүкіл аумағында қолданылады және медициналық ұйымның барлық қызметкерлері үшін міндетті болып табылады.

2. Медициналық ұйымдар қызметкерлерінің жауапкершілігі:

1. Этика кодексін бұзғаны үшін жауапкершілік дәрежесі Облыстық психикалық денсаулық орталығының этикалық комиссиясының қорытындысын ескере отырып айқындалады. Қызметкерлердің Кодексті сақтауы олардың кәсіби қызметінің сапасы мен тиімділігін, сондай-ақ еңбек тәртібін бағалау кезінде ескеріледі.

2. Басқа қызметкерлерге қатысты ұйымдастырушылық және әкімшілік өкілеттіктер

Этикалык кодекспен танысу парағы

№	А.Т.Ж.	Лауазымы	Қолы
1	Е. Мусіпұлы	орынбасар	
2	Каримова Н.С	медсестмес	
3	Алижановна, Н.А	зав.персонал	
4	Александрова И.С	зав.мед.контр.	
5			
6			
7			
8			
9			
10			
11			
12			
13			
14			
15			
16			
17			
18			
19			
20			
21			
22			
23			
24			
25			
26			
27			
28			
29			
30			
31			
32			
33			
34			
35			
36			
37			